

ИГНАТИЈЕ

**милошћу Божјом
православни епископ
пожаревачко-браничевски**

**високопречасном и пречасном свештенству, монаштву и народу Божјем богоспасаване
Епархије браничевске**

**ХРИСТОС ВАСКРСЕ!
ЗАИСТА ВАСКРСЕ!**

Драга браћо и сестре у Христу Господу, мир вам и љубав и радост од Бога Оца кроз Сина у Духу Светом.

Обраћам вам се поводом највећег црквеног празника, Васкрсења Христовог из мртвих, пре свега са жељом да поделим са вама празничну радост овог догађаја на овај начин, кад већ не можемо литургијски. Овом приликом такође бих желео да подсетим и себе и вас на неколико важних ствари везаних за нашу веру и наш живот у Христу у контексту Празника над празницима, а које нам могу бити од користи, посебно у ове дане страха од смртоносне болести која влада светом и туге за онима који су преминули.

На основу учења Цркве, Бог је све створио, што се види и не види, из не-бића, са циљем да његова творевина буде причасник његовог вечног живота (свети Атанасије Велики). По речима светог Максима Исповедника, који понавља речи апостола Павла (Кол 1, 16), Бог је све створио са циљем да се сједини с његовим Сином, тј. ради Тајне Христове и

то кроз долазак Сина у свет и његово сједињење са човеком. Свет је створен из не-бића и његова суштина је пропадљива. Да би живео, мора да је у јединству са Богом који је нестворен и једини има бесмртност. Зато је Бог Отац све створио кроз Христа али и у Христу и за Христа. Христос или Тајна Христова је, по речима светог Максима, почетак, средина и крај у односу на историју света и његово постојање. Христос је почетак, јер преко њега у Духу Бог Отац све ствара; средина, јер је он, поставши човек, сјединио створену природу у себи с божанском и постао је посредник између Бога Оца и света; и крај, јер је циљ свега створеног да се сједини с Христом посредством Духа и да тако буде све у свему Бог (уп. 1Кор 15, 28). Другим речима, узрок и почетак стварања и постојања света, као и његов крај, јесте будуће Царство Божје.

Сходно томе историја нашег постојања почиње од краја, извире из будућег Царства Божјег. Хришћанско и црквено схватање времена које је догађање, указује на то да оно извире из будућности и тече према нама и тако се будуће Царство открива најпре стварањем света и човека. Стварање човека на крају стварања, као посредника између Бога и целокупне творевине, прва је слика будућег Царства Божјег. То је по речима св. Максима сенка будућег Царства.

У догађајима који су се збили у новије време, доласком Сина Божјег у свет као човека и све оно што је у вези са његовим животом и делатношћу, а пре свега са његовим васкрсењем из мртвих, а које описује Нови Завет, Царство Божје се појављује јасније, као икона, јер је дошло много ближе. Дошао је Цар, Господ наш Исус Христос, да посредује између творевине и Бога Оца, којом приликом је и нас позвао да се сјединимо с Њим, и да се на тај начин оствари првобитни план Божји о творевини, тј. да се оствари Царство Божје. Новозаветни догађаји, дакле, откривају будуће Царство у икони.

Када Царство Божје ускоро сасвим дође у сили и слави са другим доласком Васкрслог Христа, тј. у пуноћи, тада ће Господ сабрати све народе и целу васељену око себе (уп. Мт 24-25). Тада радости нашој и радости целе васељене неће бити краја! Тада ће се испунити циљ стварања света и воља Божја да сва бића буду причасници вечног живота у Његовом Сину. Из ове перспективе посматрајући целокупну историју, можемо да разумемо и речи св. Максима Исповедника који каже: „Стари Завет је сенка, Нови Завет је икона, а будући век је истина“. Да бисмо могли боље да разумемо долазак будућег Царства у историју, као и речи св. Максима Исповедника, навешћемо један пример.

Долазак будућег Царства у историју слично је човеку који нам долази, а кога ми жељно ишчекујемо да нам дође. Ако претпоставимо да се долазећем човеку извор светлости налази иза леђа, онда оно што прво долази до нас и што видимо, јесте његова сенка. Што нам се више приближава, све јасније назиремо његов лик. Када коначно дође до нас и загрлимо га, тада га осетимо и спознамо у целости, свим нашим чулима, видом, пипањем, слушањем, што у нама изазива неописиву радост. Слично овоме је и долазак будућег Царства Божјег у историју. Најпре као сенка, затим као икона и на крају ће доћи у пуноћи. Дакле, Царство Божје се поступно остварује у историји, док је историја виђена из ове библијске перспективе јединствена, а њен развој почиње од краја и иде ка почетку, почиње из не-бића и иде ка бићу, а не обрнуто, како на историју гледају други. Зашто је важно нагласити овакво виђење историје, односно доласка Царства?

Ако историју посматрамо као ону која се развија од почетка, тј. од прошлости ка будућности и крају, као што то већина људи схвата, онда се истина налази на почетку. Што више време тече, све смо даље од истине и на крају она нестаје. Библијска историја, насупрот овој, расте и постаје све реалнија док не узрасте у „меру раста Христовог“, да се послужимо речима св. апостола Павла. Зато што Царство Божје као истинито постојање долази и ствара историју која је истинито постојање. Дакле, на основу хришћанског виђења историје, Царство Божје се најпре открива у самом стварању и постојању света и човека. Господ је све створио и непрестано ствара из не-бића са циљем да свет живи вечно. То је дар Божји, а не наша заслуга. Нисмо постојали пре него што смо створени, већ нам је Бог из љубави даровао постојање.

Међутим, као што ниједан дар који неком дарујемо из љубави не може бити насилан, онај који га прима и сам то треба да жели, тако и овај нама даровани живот и постојање од Бога потребује да га и ми слободно примимо. Ако нас неко на силу приморава да нешто будемо без нашег пристанка, макар то било и најбоље и најкорисније за нас, онда то није живот већ мучење. Господ није желео да тако буде са његовим даром постојања и живота, упућеног нама. Желео је да и ми, ако желимо, прихватимо тај дар слободно. Зато нас није створио бесмртним на самом почетку, већ нас је створио са жељом да будемо бесмртни ако то и ми желимо. Бесмртност ће нам даровати на крају, ако то и ми желимо. У том циљу даровао нам је слободу створивши нас по „лику и подобију своме“. Јер по речима св. Григорија Нисијског „Бог је слободно биће и нас је створио по икони својој као слободна бића“. Наша слобода је, дакле, везана пре свега за постојање, тј. да њоме остваримо живот вечни и нама и природи с којом смо сједињени.

Познато је да је први човек одбио да посредује између творевине и Бога и на тај начин је одбио да у заједници с Богом оствари првобитни план Божји, тј. Царство Божје. Последице оваквог израза слободе првог човека су многобројне али све оне завршавају у смрти. Целокупна природа и човек, тиме што је човек одбио да се сједини с Богом, остали су смртни и њихов живот је стално умирање. Међутим, и поред одбијања првог човека Адама, Бог није одустао од свог првобитног плана о остварењу Царства и вечног живота за творевину. Променио је само начин тог остварења. Син Божји је постао човек и он је тај посредник између целокупне творевине и Бога, тј. Христос је Нови Адам. Он је понео последице нашег одбијања заједнице с Богом на себи и умро је. Бог га је међутим, васкрсао из мртвих и тиме је показао да је Христос не само човек него јединородни његов Син и Бог и да кроз Васкрслог Христа и ми можемо, ако желимо, да уђемо у будуће Царство Божје и да живимо вечно. На који начин можемо да се сјединимо са Васкрслим Христом?

Ми можемо да се сјединимо са Васкрслим Христом једино у Литургији. Јер јављање Васкрслог Христа својим ученицима од почетка је било везано за Литургију (уп. Јн 20, 19; Лк 24). Посредством Св. Духа, кога је Христос после свог Вазнесења на небо послао својим ученицима у догађају Педесетнице (Духови), његови ученици су се сјединили са Христом до поистовећења с њим и тако је Васкрсли Христос остао присутан у историји али на други начин – као литургијска заједница (уп. Лк 24, 30-31). Светим Духом се и ми сједињујемо с Христом кроз Крштење, којим Дух гради литургијску заједницу и тако Господ наш присуствује међу нама и кроз нас у Литургији и као литургијска заједница: Христос је у литургијској заједници Један и Многи. Иако смо многи поистовећени са Христом кроз

Крштење, опет нису многи Христоси, него један, каже св. Јован Златоусти. Дакле, ако желимо да будемо учесници вечног живота, потребно је, како каже Господ, „да се поново родимо одозго“, Духом Светим, тј. да се крстимо и да се сјединимо са Христом у Литургији. Јер природно рађање је рађање за смрт, док је рађање Духом рађање за вечни живот. То значи да постанемо чланови Литургије. Дух својом делатношћу гради заједницу са Христом, тј. гради литургијску заједницу, Цркву. Кроз Крштење ми се сједињујемо са Васкрслим Христом и улазимо у личну заједницу с Богом Оцем и на овај начин постајемо синови Божји по благодати и чланови будућег Царства. Васкрснувши Христа из мртвих Духом својим, Бог Отац је наговестио и наше васкрсење јер смо ми сједињени са његовим љубљеним Сином. Зато је Господ и нама рекао да се не бојимо јер и ако умремо живећемо. То ће се десити када Господ поново дође у сили и слави.

Ово наше учлањење у вечни живот будућег Царства подразумева и усвајање начина живота какав ће бити у њему. То је, наиме, једини истински живот и изван њега нема никаквог живота ни постојања. Основне карактеристике живота у Царству Божјем су слободна заједница са Христом и члановима Цркве, као и са свима људима, будући да су сви позвани да буду становници Царства, као и са целокупном природом коју је Бог створио. Јер све што постоји не може да постоји без заједнице с другим, на шта указује свет у целини својим начином постојања, а посебно Св. Литургија. Литургија обухвата сабрање и сједињење не само људи међу собом и са Господом Христом, већ и сједињење целокупне природе са Христом (хлеба, вина, воде, уља...) која постаје Тело Христово, тај исти Христос и извор и нашег живота. Отуда нас Господ упућује на љубав према другим људима, као и на љубав према њему, али и на бригу за његову творевину, уколико желимо вечно да живимо.

Дечице драга, још много тога могао бих вам говорити о нашој вери, повезано са нашим животом и нашим надањем на основу литургијског искуства Цркве, али за сада је довољно и ово. У ове дане, када ова опака болест односи наше миле и драге и привремено их дели од нас физички, нека нам једина утеха буде Васкрсење Господа нашег Исуса Христа из мртвих и сусрет с Њим у литургијском сабрању. Док Царство Божје не дође, остаје да верујемо и да ишчекујемо и да се надамо, и да своју веру и наду изражавамо кроз Литургију и литургијским начином живота; да љубимо једни друге, да чувамо његову творевину и да учествујемо у Св. Литургији кад то буде могуће, а надамо се ускоро, уносећи и дарове природе у њу.

Христос Васкрсе! Дођи Господе, Маран ата!

Дано у Пожаревцу
Пред Васкрсење 2020. године

Ваш предстојатељ пред Господом
Епископ браничевски Игнатије

